

AVISARTIKKEL - AFTENPOSTEN LØRDAG 6.4.91

ET BEDRE SKATTESYSTEM

av statsminister Gro Harlem Brundtland

Neste uke legger Regjeringen fram for Stortinget de konkrete forslag til den store skattereformen. I Arbeiderpartiet har vi arbeidet helt siden slutten av 70-årene for å få til et nytt og mer rettferdig system. Det nåværende er helt gjennomhullet av fradrags-ordninger og fører til en urettferdig fordeling av skattebyrdene. Det er i dag ofte stor forskjell i hva som betales i skatt mellom folk med nokså lik reell inntekt og betalingsevne. Mennesker med høy lønnsinntekt men små fradrag betaler idag ofte mye mer enn de som har andre typer inntekter eller store fradrag. Når skattelistene legges ut hver høst er det lite samsvar mellom den skatt som betales og de ressurser den enkelte rår over. Denne urettferdighet må vi gjøre noe med!

De mange fradrags- og avskrivnings-ordningene har ført til at næringslivets investeringer ofte er mer preget av ønsker om å spare skatt enn av reell lønnsomhet. For myndighetene har det kompliserte systemet også gjort det vanskelig med effektiv kontroll.

Skattesystemet er en av årsakene til at vi får mindre igjen av det vi satser her i landet - at kapital og arbeid kaster mindre av seg enn i de fleste andre industriland. Det har vi ikke råd til. Vi må sikre et bedre grunnlag for velferds-samfunnet.

Arbeiderpartiet og Regjeringen har tre hovedmål med reformen:

- Vi vil sikre grunnlaget for et høyt fellesforbruk gjennom et enklere og bedre skattesystem.
- Vi vil ha større rettferdighet, særlig mellom lønnstakere og næringsdrivende.

- Vi vil ha et system som bidrar til bedre bruk av våre ressurser og gir grunnlag for økt sysselsetting og verdiskaping.

Arbeiderpartiet har ikke tenkt å konkurrere med Høyres uansvarlige løfter om skattelettelser. Vi vil i hovedsak bygge på et uendret skattenivå. Når vi denne gang likevel legger inn en reell skattelette på 2 mrd. kr for 1992, er det for å unngå at enkeltgrupper skal komme urimelig ut. Det er direkte galt når noen nå påstår at folk med vanlig inntekt og stor gjeld vil tape på reformen. Det er heller ikke tale om økt boligskatt.

Men likevel kan ikke et nytt og enklere system, som helst bør få virke stabilt i mange år framover, i seg selv løse de spesielle gjeldsproblemer mange familier nå er kommet i. Disse skyldes ikke minst sterk oppgang og nedgang på boligmarkedet på 80-tallet. De problemene må vi løse gjennom andre, mer "skreddersydde" tiltak. Det viktigste tiltak Regjeringen arbeider med i den sammenheng, er en ordning der Husbankens gunstige etableringslån skal kunne brukes for vanskeligstilte familier til ned-betaling av dyre privatlån. Forslag om dette kommer i Revidert Nasjonalbudsjett i mai.

I sum vil de fleste faktisk tjene litt på skattereformen allerede i 1992, men det er ikke det vesentlige. Hovedsaken er at vi alle som samfunn og enkeltpersoner i det lange løp vil tjene på at vi får et bedre system. - Et system med færre huller og lavere satser der bedrifter og enkeltpersoner oppfordres til å investere fornuftig for seg selv og samfunnet. - Et system der vi sikrer fellesskapet de inntekter som trengs for et moderne velferdssamfunn og gode helse- og utdanningstilbud.

I forhold til avisoppslag, bl.a. i Aftenposten, er det nødvendig også å påpeke: Det er ikke tale om store økinger av avgiftene. Avgiftsøkningene for 1992 vil bli klart mindre enn det Regjeringen Syse foreslo for 1991. Virkningene utover justeringer av særavgiftene for den vanlige prisstigning, vil etter Regjeringens opplegg bli ca 0,3 pst. på prisindeksen.

Sammenhengen mellom skatt og sysselsetting kommer inn på flere måter. Vårt høye nivå for sysselsetting i Norge sammenliknet med mange andre land, er knyttet sammen med et høyt fellesforbruk. For å sikre dette fellesforbruket trenger vi et relativt høyt skattnivå. Desto viktigere er det at selve systemet virker så godt som mulig på resten av økonomien. Her har det nåværende system hatt store svakheter. Det nye system vil peke fram mot en bedre ressursbruk og klare gevinster i form av økt produktivitet og vekst. Det vil gå inn i en bredere strategi for å ruste opp og effektivisere alle deler av vårt produksjonsliv. Fordi vi gjennomfører skattereformer og andre tiltak for å øke effektiviteten i vårt produksjonsliv vil det være forsvarlig å satse også på kortsiktige tiltak som kan gi større vekst og sysselsetting. Regjeringen går i samband med Revidert Nasjonalbudsjett på nytt gjennom mulighetene for å øke innsatsen for å få ledigheten nedover. Særlig viktig vil det være å finne plass til tiltak, f.eks. når det gjelder bedre transportmuligheter og bedre energibruk som kan øke vekstmulighetene både på kort og lang sikt.

Det stod et bredt flertall bak, da Stortinget behandlet prinsippene for skattereformen i fjor høst. Arbeiderpartiet har tatt og vil ta ansvar for at vi nå skal få et bedre skattesystem. Men det er ikke nok at vi tar ansvar alene. Nå må også andre partier ta ansvar skal vi lykkes. Vi må ha en klar fordelingsprofil og vi må sikre samfunnets samlede skatteinntekter. Det blir de krav som må settes til alle ved den avsluttende behandling i Stortinget.